

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2020/21

Destinace: Francie, Dijon

Jméno, příjmení: Magdalena Vigent

Místo působení: Lycée Carnot, Université de Bourgogne

Lycée Carnot (česky Carnotovo lyceum) je veřejná francouzská střední škola. Byla založena v roce 1802 jako první gymnázium v Dijonu. Sdružuje collège (2. stupeň základní školy), lycée (gymnázium) a classe préparatoires (přípravné třídy). Gymnázium a přípravné třídy se řadí k nejprestižnějším ve Francii. Od roku 1990 zde existuje česká sekce.

České sekce

Existence českých sekcí úzce souvisí s česko-francouzskými vztahy. Jako první vznikla v roce 1920 československá sekce v Dijonu. Na ni později navázaly sekce v Saint-Germain-en Laye a v Nîmes.

V současné době studuje na Carnotově lyceu v Dijonu 18 studentů, 12 chlapců a 6 dívek. Studium na francouzském gymnáziu trvá tři roky, v každém ročníku je tedy šest žáků. Ti jsou rozděleni do francouzských tříd (jen výjimečně jsou v jedné francouzské třídě dva Češi), výuka češtiny je součástí rozvrhu lycea. Cílem je zprostředkovávat znalosti z literární historie, motivovat k četbě, sledovat dění v České republice a v neposlední řadě v cizím prostředí rozvíjet a udržovat znalosti pravopisu. Na závěr žáci skládají francouzskou maturitu, jejíž součástí je i maturita z českého jazyka.

Maturitní zkoušky z češtiny

Vzhledem ke školské reformě došlo v loňském roce k významným změnám, které si týkaly i maturit z českého jazyka. Nově je možné skládat maturitu z češtiny jako zkoušku z prvního či druhého cizího jazyka. Českým studentům tak odpadla povinnost skládat maturitu z němčiny či španělštiny. Maturitní zkoušky z jazyků se skládají ve druhém (première) a ve třetím (terminale) ročníku formou takzvaných skupinových evaluací E3C. Tyto zkoušky se však zatím uskutečnily pouze v lednu 2020. Ačkoliv středoškolská výuka ve Francii probíhala ve školním roce 2020–2021 převážně prezenčně, byly v letošním roce maturitní zkoušky z jazyků zrušeny a známky se stejně jako loni vypočítávaly z celkového průměru.

Učební materiály

Výuka českého jazyka a literatury má ve srovnání s českými středními školami výrazně nižší hodinovou dotaci. Je proto možné probrat pouze vybrané kapitoly z české literatury. Učebnice literatury přitom slouží jako podklad pro podání základního literárního přehledu. Také v letošním roce jsme pracovali podle učebnice a pracovního sešitu nakladatelství TICTAC *Nová literatura pro střední školy I. – IV.* (R. Malý a kolektiv). Otázky a úkoly k vybraným úryvkům z literárních děl usnadňují rozbor a pochopení textu a zároveň motivují k další četbě.

Gramatické a pravopisné jevy procvičujeme na základě didaktických testů. K tomu slouží například kniha *Maturitní testy nanečisto* (M. Komsová a kolektiv), kniha *Maturita v pohodě* (D. Fajkusová, E. Hartmanová, L. Morkesová), často používáme také *Didaktické testy z českého jazyka a literatury* (Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání) volně dostupné na internetu.

Úloha lektora

Lektor jednak vyučuje český jazyk a literaturu české studenty a současně také francouzské profesory či studenty, kteří každé dva roky odjíždějí na výměnný pobyt do Prahy. Vedle samotné výuky působí jako prostředník mezi lyceem, studenty i rodiči. Zajišťuje komunikaci se zástupci internátu, pravidelně se účastní schůzí a jednání s vedením lycea. Před odjezdem do lycea předávají rodiče lektorovi plnou moc k zastupování nezletilého dítěte. Často je třeba

doprovodit studenta k lékaři či do nemocnice, většinou v nočních hodinách. Lektor musí být k dispozici prakticky 24 hodin denně.

Letošní rok byl vzhledem k pandemii mimořádně náročný. Pozitivem je, že čeští studenti se téměř celý rok mohli účastnit prezenční výuky a být tedy fyzicky v lyceu. Přesto bylo několikrát třeba jednotlivé studenty na několik dní izolovat, hromadně testovat a celkově byla atmosféra poměrně napjatá. Díky mimořádné podpoře pana ředitele se nicméně podařilo všechny krizové situace zdárně vyřešit.

V průběhu distanční výuky se studenti 1. ročníku zúčastnili překladatelské soutěže Václava Palivce, kterou každoročně vyhlašuje Česká škola bez hranic v Paříži. Na druhém místě se umístil Matouš Bezděk z české sekce v Dijonu.

Výuka češtiny na Burgundské univerzitě

Čeština se vyučuje na Burgundské univerzitě na fakultě jazyků a komunikace jako povinně volitelný předmět. Lektor není zaměstnancem fakulty, ale na univerzitě vyučuje na základě smlouvy vystavené školským odborem pro Carnotovo lyceum.

Výuka probíhá pouze ve večerních hodinách. Studenti si češtinu vybírají mezi ruštinou, portugalštinou, španělštinou, italštinou a němčinou. Vzhledem k tomu, že je čeština vedle ruštiny jediným slovanským jazykem na fakultě vyučovaným, je o ni mezi studenty relativně vysoký zájem. V letošním roce navštěvovalo kurzy češtiny 16 studentů v 1. ročníku, 13 studentů ve druhém a 9 studentek ve 3. ročníku. Studenti vstupují do 1. ročníku s úrovní A0, výstupní úroveň na konci 3. ročníku je A2. Přestože si většina z nich jazyk volí skutečně náhodně, případně podle rozvrhu, studenti docházejí na kurzy rádi a řada z nich po třech letech studia ovládá češtinu velmi dobře.

Učební materiály

Na univerzitě jsme letos stejně jako v loňském roce používali v 1. ročníku učebnici *Česky prosím I.* (J. Cvejnová) a *Hry a aktivity pro výuku češtiny pro cizince* (Z. Malá). Ve 2. ročníku a ve 3. ročníku jsme pracovali s učebnicí *Česky krok za krokem I.* (L. Holá) a s *Českou čítankou* (I. Kořánová), ve 3. ročníku rovněž s adaptovanou prózou *Pohádky* (Lída Holá).

Postavení lektora

Lektor není přímým zaměstnancem univerzity, je však oprávněn používat učebny i technické vybavení. K dispozici jsou dvě kanceláře vybavené počítači a tiskárnou. V jedné z kanceláří se nachází český fond. V rámci oddělení reprografie je možné požádat o realizaci kopií, lektor má rovněž k dispozici svůj kód.

Lektor také propaguje češtinu v rámci Dne otevřených dveří, informuje o možnostech stipendií v České republice a o pozitivních studiích českého jazyka ve Francii.

Čeština na dijonské pobočce institutu politických věd SciencesPo Dijon

V roce 2005 byl založen dijonský kampus zaměřený na střední Evropu. Ředitel pobočky Lukáš Macek, absolvent české sekce Carnotova lycea, klade důraz na výuku střeoevropských jazyků. Čeština je pro studenty povinně volitelným předmětem, přičemž si vybírají mezi češtinou, maďarštinou a polštinou. Výuku češtiny zajišťuje vyslaný lektor. Zájem o češtinu se každoročně zvyšuje, v letošním roce bylo v 1. ročníku zapsáno 21 studentů, ve druhém 18. Nic na tom nezměnila ani skutečnost, že výuka celý rok probíhala pouze online. V 1. ročníku používáme učebnici *Česky prosím I.* (J. Cvejnová) a *Hry a aktivity pro výuku češtiny pro cizince* (Z. Malá). Ve 2. ročníku pracujeme s učebnicí *Česky krok za krokem I.* (L. Holá). Vstupní úroveň studentů 1. ročníku je A0, na konci 2. ročníku studenti dosahují úrovně A2, někteří B1. Výuka je intenzivní, studenti si tudíž velmi rychle osvojují základy jazyka, součástí je i studium reálií. Cílem je, aby se ve 3. ročníku co největší část studentů rozhodla strávit zahraniční studijní rok v České republice.

Online výuka

Výuka na univerzitě sice začala v září prezenčně, bylo však brzy nutné přesunout se do online prostředí. Od listopadu probíhalo vyučování pouze online pomocí platformy MS Teams.

Výuka na SciencesPo probíhala pouze distančně přes Zoom.

Výuka v lyceu probíhala distančně pouze čtyři týdny, většinou přes Zoom.

Studenti se v online prostředí zorientovali velice rychle. Využívali jsme nejrůznější online aplikace, hry, kvízy, obrázky a sdílené tabule. Například Quizzlet, Kahoot, LearningApps,

Jamboard a jiné. Ukázalo se, že tyto aplikace hodiny češtiny velmi zatraktivňují a usnadňují studentům učení. Nepochybně bude možné využívat je i nadále, ať už bude výuka probíhat prezenčně či kombinovaně.

Dijon 31. července 2021

Mgr. Magdalena Vigent